

• **TUDOMÁNYOS KIADVÁNYOK**

Hungarológiai Évkönyv

A magyar egyetemek hungarológiai műhelyeinek kiadványsorozata

Szerkesztőbizottság

Lengyel Zsolt (Veszprémi Egyetem / Pécsi Tudományegyetem)

Maticsák Sándor (Debreceni Nyári Egyetem)

Nádor Orsolya (Károli Gáspár Református Egyetem / Balassi Bálint Intézet)

Szépe György (Pécsi Tudományegyetem)

Szili Katalin (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Szőnyi György Endre (Szegedi Tudományegyetem)

Szűcs Tibor (Pécsi Tudományegyetem)

Tverdota György (MTA Irodalomtudományi Intézet)

Szerkesztők

Nádor Orsolya – Szűcs Tibor

A szerkesztőség címe:

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Nyelvtudományi Tanszék
Hungarológiai Szeminárium
H-7624 Pécs, Ifjúság útja 6.
Tel. / fax: (36-72) 503-600/4335
E-mail: szucs@btk.pte.hu

ISSN 1585-9673

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara, Pécs
Dialóg Campus Kiadó, Pécs

Az eddigi hat szám *tartalma:*

1. szám (2000)

Beköszöntő

I. A hungarológia a felsőoktatásban

A magyar mint idegen nyelv / hungarológia koncepciójának kialakulása a munkám során
(Szépe György)

A magyar mint idegen nyelv / hungarológia hazai művelésének helyzete
(Szűcs Tibor)

II. A magyar mint idegen nyelv a kutatásban

A tranzitivitás morfoszintaktikai összefüggései
(Szili Katalin)

A magyar nyelv státusának változásai a honfoglalástól a XIX. század közepéig
(Nádor Orsolya)

A magyar nyelvkönyvek magyarságképe
(Miklós Magdaléna)

III. A határon túl: a hungarológiai örökség a kapcsolatok tükrében

Olasz–magyar nyelvi találkozások
(Józsa Judit)

Nyugati, kisebbségi magyar pedagógusok együttműködése
(Nagy Károly)

IV. A IX. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus (Veszprémi Egyetem) *Magyar mint idegen nyelv* szekciójának 1999. április 9-én megtartott előadásai

Brandt Györgyi: Gragger Róbert, a hungarológia atyja – levelei tükrében

Berényi Mária: Kontrasztív szemlélet a magyar mint idegen nyelv oktatásában

Szili Katalin: A pragmatikai kutatások a nyelvoktatásban (különös tekintettel a magyar mint idegen nyelv tanítására)

Szűcs Tibor: Transzparencia és rendezettség a lexika tanításában

Hegedűs Rita: Funkcionális kategóriák a magyarban

Papp István: A magyar mint idegen nyelv oktatása külföldi orvostanhallgatóknak

Oszkó Zita: A magyar mint idegen nyelv oktatása elsősorban német anyanyelvű hallgatók számára

Pál Erika: A magyar imázs a magyar nyelvkönyvekben

Hoppálné Erdő Judit: Alaktani hibák kategorizálása magyar–német vonatkozásban

Bokor József: Szlovénia új magyar tantervei elé

Győrffy Mária: Orvos–beteg kommunikáció a “Mi a panasz?” c. tankönyv tükrében

Halmos Éva: A beszédfolyamatosság növelésének néhány aspektusa a magyar nyelvű orvos–beteg kommunikáció elsajátításában

Csonka Csilla: A frazeologizmusok helye a kezdők magyaroiktatásában

Jónás Frigyes: A magyar mint idegen nyelv tanára

2. szám (2001)

I. A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV GRAMMATIKÁJA

Csonka Csilla

A névszói toldalékok tanításmódszertani csoportosítása a magyar mint idegen nyelv szempontjából

Pomozi Péter

A magyar igeragozás egy lehetséges rendszeréről – nemcsak külföldieknek

Szili Katalin

A magyar főnévi esetrendszer sajátosságairól (A magyar mint idegen nyelv tanításának szempontjait is tekintve)

II. KONTRASZTÍV NYELVÉSZET

Hoppálné Erdő Judit

Szintaktikai hibák a mondatalkotási folyamatban

Molnár Krisztina

Névelő nélkül álló főnévi csoportok a német és a magyar nyelvben

Szűcs Tibor

A felszíni zérus jelentősége a magyar nyelv rendszerében (indoeurópai kontrasztivitásban)

III. A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANÍTÁSA

Dóla Mónika

“Megnézni a kertet” (Szempontok a nyelviskolai magyaroktatásban – célnyelvi környezetben)

Jónás Frigyes

Sarkalatos pontok a magyar mint idegen nyelv oktatási célrendszerében

Pál Erika

A kultúraspecifikus ismeretek jelentősége a magyar mint idegen nyelv oktatásában

Pelcz Kata

A magyar mint idegen nyelv oktatása a Pécsi Tudományegyetem Nemzetközi Oktatási Központjában

Szende Virág

Kommunikáció – felszólító mód nélkül? (A felszólító mód a nyelvtanokban és a nyelvkönyvekben)

IV. A HUNGAROLÓGIA MÚLTJÁBÓL

Cz. Farkas Mária

The Hungarian Quarterly (1936–1944)

Hegyi Ildikó

In memoriam dr. Hegyi Endre (1916–1995)

Nádor Orsolya

Az itáliai hungarológia kezdetei: Deáky Zsigmond, a luccai trónörökös nevelője és magyartanára

Pelles Tamás

A magyar nyelv Fiume közoktatásában

V. BIBLIOGRÁFIA

Molnár Mária

A hungarológus Lotz János

Szépe György

Írások a magyar mint idegen nyelv/hungarológia, a nyelvpolitika és a nyelvi jogok témaköréből (Válogatás)

3. szám (2002)

A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV GRAMMATIKÁJA

HEGEDŰS RITA: Határozószók, határozók, vonzatok – kategoriális és funkcionális szempontból

MOLNÁR KRISZTINA: A determinánsok szórendi helyzete a német és a magyar nyelvben

SHERWOOD, PETER: Hungarian as L2: some problems as seen from abroad

SZARKA PÉTER: Az igekötő és szórendi helyének tanítása a magyarban mint idegen nyelvben

SZENDE VIRÁG: A második személyű tárgyra utaló igeragozás tanításának dilemmái

HUNGAROLÓGIA

CZ. FARKAS MÁRIA: A magyar irodalom közvetítése a két világháború között
a *Nouvelle Revue de Hongrie* folyóiratban

GÉRÓ GYÖRGYI: Magyar irodalom spanyol nyelven

HANUS ERZSÉBET: Magyarország: "terra incognita" Franciaországban
a XIX. század elején

MOLNÁR MÁRIA: Amerikaiak, magyarok és amerikai magyarok

A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANÍTÁSA

BERÉNYI MÁRIA: A magyar mint idegen nyelv szakos hallgatók gyakorlati képzésének néhány kérdése

FAZEKAS TIBORC: A magyar mint idegen nyelv nevelő szerepe – németországi tapasztalatok

PELCZ KATALIN: Kétnyelvűség és identitás a magyar mint idegen nyelv oktatásában

PUTZ MÓNIKA: Hibaelemzés magyarul tanuló orosz és angol anyanyelvű diákok fogalmazásai alapján

SZOTÁK SZILVIA: Magyar nyelvoktatás a burgenlandi Felsőpulyán

SZŰCS TIBOR: Egy magyar vers – kettős (német és olasz) tükörben

A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV OKTATÁSÁNAK TÖRTÉNETE

HOPPÁLNÉ ERDŐ JUDIT: A magyar nyelv és kultúra szerepe és oktatása Kastlban

NÁDOR ORSOLYA: Néhány gondolat a XIX. századi magyarnyelv-oktatásról: módszerek és tankönyvek

PELLES TAMÁS: A milánói magyar iskola (1934–1943)

STURCZ ZOLTÁN: Az első horvát–magyar nyelvkönyv (Pest, 1835)

VARGA CSILLA: Nyelvkönyvek a fiumei magyaroktatásban

BIBLIOGRÁFIA

KORNYA LÁSZLÓ: Bibliográfia Gragger Róbert halálának 75. évfordulóján – a megjelenés időrendjében

RECENZIÓK

NÁDOR ORSOLYA: Koháry Ilona: Magyar iskola. Magyar nyelv kezdőknek

SZŰCS TIBOR: Tiborc Fazekas: Bibliographie der in selbständigen Bänden erschienenen Werke der ungarischen Literatur in deutscher Übersetzung (1774–1999)

WEBER KATALIN: Carol Rounds: Hungarian. An Essential Grammar

4. szám (2003)

I. NYELVLEÍRÁS – NYELVOKTATÁS – VIZSGÁZTATÁS

ARADI ANDRÁS

A főnévi igeneves szerkezetek szórendje

FAZEKAS EMESE

Igekötős igék tanítása idegen anyanyelvűeknek (Javaslatok)

FAZEKAS TIBORC

Az analógia csapdái a magyar nyelvtan tanulásakor

HEGEDŰS RITA

Feladat, gyakorlat – nyelvvizsgáztatási tapasztalatok a magyar mint idegen nyelv területén

HORVÁTH JUDIT

Dán anyanyelvűek hibázási mintáinak elemzése a magyar nyelv lokatívuszi rendszerének

tanulási folyamatában – avagy a kontrasztív elemzés mint hasznos tanítási technika

KÖVÉRNÉ NAGYHÁZI BERNADETTE

A magyar nyelv szórendjének egy lehetséges tanítási modellje – kezdő szinten

PELCZ KATALIN

A beszédképesség fejlesztése a magyar mint idegen nyelv oktatásában

SZENDE VIRÁG

A feltételelesség kifejezése

SZÜCS TIBOR

Magyar szövegek „szemfüles” nyelvtanulóknak

WEBER KATALIN

Elemi beszédképesség-fejlesztés a magyar mint idegen nyelvi tanórán – kognitív megközelítésben

II. MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

CZ. FARKAS MÁRIA

Balogh József, a szerkesztő

HOPPÁLNÉ ERDŐ JUDIT

Magyar nyelv-oktatás a XIX. század második felében – egy korabeli tankönyv tükrében

KÁRPÁTI TÜNDE

Vörösmarty nyelvtana

III. NYELV – KULTÚRA – NYELVI KULTÚRA

BÁNDLI JUDIT – MARÓTI ORSOLYA

Kultúra és nyelvi viselkedés

DÁVID MÁRIA

Magyar–lengyel simulások és koccanások (Pragmatikai problémák)

JÓNÁS FRIGYES

Az országismeret didaktikai alapvonalai a magyar mint idegen nyelvben

MARÓTI ORSOLYA

Szia, professzor úr!

NÁDOR ORSOLYA

Nyelvek és kultúrák találkozása – a magyar mint idegen nyelv szemszögéből

SZILI KATALIN

Távolságtartás, meghittség, azonosulás, szubjektivitás (Adalékok a nyelv és a kultúra kapcsolatához a magyar nyelvben)

VÁSZOLYI ERIK

Magyusztrál

IV. TANANYAGOK

BERÉNYI MÁRIA

Egy készülő magyar nyelvkönyv körvonalai (KILÁTÓ – magyar nyelvkönyv kezdők számára)

FORGÁCS TAMÁS

Egy új német nyelvű magyar grammatika és haszna a magyar mint idegen nyelv oktatásában

GALAMBOS CSABA

Hogyan is tanuljunk magyarul? (A Kossuth Kiadó és a Magyar Nyelvi Intézet közös kiadású magyarnyelv-oktató CD-sorozatáról)

NOVOTNY JÚLIA

Magyar nyelvkönyv felsőfokú nyelvvizsgára készülőknél

V. RECENZIÓK

DÓLA MÓNIKA

Trócsányi András – Tóth József: A magyarság kulturális földrajza II.

KORNYA LÁSZLÓ

Wenzel, Haik: Praktisches Lehrbuch Ungarisch

MESTERHÁZY SZILVIA

Nádor Orsolya: Nyelvpolitika

PELCZ KATALIN

Nyomárkay István: Anyanyelvi ébredés és hagyomány nálunk és szomszédainknál

SZOTÁK SZILVIA

Péntek János: A megmaradás esélyei

5. szám (2004)

I. NYELVLEÍRÁS – NYELVOKTATÁS

Andrić Edit

A magyar mint idegen nyelv tanításának nehézségei*

Aradi András

Szórend és jelentés. Az *is* és *sem* kötőszók kérdéséhez*

Csonka Csilla – Jónás Frigyes

Tanterv-didaktikai szempontok a magyar mint idegen nyelv oktatásában*

Dávid Mária

A poznaí magyar szak első 10 éve*

Diószegi Rita

A német nyelv többközpontú szemléletének jelentősége a magyar mint idegen nyelv oktatásában

Dóla Mónika

Az ige-kötős ige tanítása (Tanulságok és javaslatok)

Dömötör Adrienne

Az egyiknek evidens, a másiknak nem (A magyarnyelv-tanulás kezdő szintjének néhány hátrányos helyzetű nyelvtani anyagáról)*

Hegedűs Rita

A funkcionális grammatikák feletti szükséges voltáról*

Héger Ágnes

A névelő használatának problémái a magyar mint idegen nyelv oktatásában

Horváth Judit

Megjegyzések a hallás utáni megértés módszertanához*

Kárpáti Tünde

Groó Vilmos és Madzsar János nyelvkönyvei a többnyelvű Magyarországon*

Markó Alexandra

A magyar nyelv szupraszegmentális jellemzőinek tanítása – problémák és lehetőségek*

Pelcz Katalin

Az olvasási készség fejlesztése – a szöveg oldaláról*

Peter Sherwood

On not Squaring the Circle: Some Diagrammatic Representations in the Teaching of Hungarian as a Foreign Language

Szende Tamás

A magyar grammatika tanítása francia környezetben*

Szűcs Tibor

A közel–távol szembenállás jelentősége a magyar nyelv rendszerében*

II. MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

Cz. Farkas Mária

A néprajz mint magyarságképünk alakítója egy folyóirat tükrében

Sturcz Zoltán

Egy tantárgytörténeti epizód a magyar nyelvhelyesség és stílus oktatásából

III. NYELV – KULTÚRA – NYELVI KULTÚRA

Hatoss Anikó

A magyar nyelv és kultúra Ausztráliában.

Felmérés a queenslandi nyelvközösség nyelvmegtartásáról*

Maróti Orsolya

Direkt kérdés – direkt válasz? (A kérdés és visszautasítás beszédaktusának egy lehetséges vizsgálati módja)

Nádor Orsolya

Nyelvi tervezés a magyarnyelv-oktatás új évszázadában (különös tekintettel a Kárpát-medence nyelvpolitikai viszonyaira)*

Szende Virág

Összehasonlító vizsgálatok kétnyelvűek körében*

Szili Katalin

Miért zöldebb a szomszéd rétje? (Leech udvariassági elveinek megnyilvánulása a magyar nyelvben)

IV. TANANYAGOK

Durst Péter

Az olvasott szöveg értésének feladatai: céljuk és összeállításuk problematikája a magyart idegen nyelvként tanító tananyagokban

V. RECENZIÓK

DÓLA MÓNIKA

Durst Péter: Lépésenként magyarul. Magyar nyelv külföldieknek. *ELSŐ LÉPÉS: Jó napot kívánok!*

HOPPÁLNÉ ERDŐ JUDIT

Kalapis Rókus: Horvátországi magyar művelődési egyesületek. Mađarska kulturna društva u Hrvatskoj

KÖVÉRNÉ NAGYHÁZI BERNADETTE

Aradi András – Erdős József – Sturcz Zoltán: Küszöbszint: magyar mint idegen nyelv

MARÓTI ORSOLYA

Verdes Sándor: Miért nem beszélünk úgy, ahogy ők? Társalgási könyv a hétköznapi beszédhez

VÖLGYINÉ RAKITA ILDIKÓ

Carol H. Rounds – Erika Sólyom: Colloquial Hungarian. The Complete Course for Beginners

Az 5. kötet (a címek után * megjelöléssel) tartalmazza
a XIII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus
(Győr, 2003. április 14–16.)
1. szekciójának előadásait is
(*A magyar mint idegen nyelv határon innen, határon túl*)

6. szám (2005)

I. NYELVLEÍRÁS – NYELVOKTATÁS

Aradi András

A magyar kötőmódhasználat kérdéséhez

Hoppálné Erdő Judit

A magyar nyelv hangtani buktatói a külföldiek írásbeli megnyilatkozásai alapján

Kocsis Gabriella

Magyaroctatás és a diákok tanulási stratégiái a UCL-en

Maróti Orsolya

Véletlen – vagy tipikus hiba?

Nagyházi Bernadette

Az ígekötő szórendi helye és tanításának kérdései a magyarban mint idegen nyelvben

Peter Sherwood

“THE DUCK-BILLED PLATYPUS OF HUNGARIAN GRAMMAR”? Notes on teaching the uses of *-nak/-nek*

II. NYELV ÉS KULTÚRA

Baumann Tímea

Mezővári gyermekek nyelvi szocializációja. Az additív kétnyelvűség esélyei a kárpátaljai magyarok körében

Kovács Tímea

Kétnyelvűség, nyelvi interferencia

Pelcz Katalin

Az interkulturális szemlélet hatása a magyar mint idegen nyelv oktatásában

Szabadi Laura

„Hajszálgyökerek.” Magyarok a világban – legendák, kérdések, tények

Szili Katalin

Magyarságról, sztereotípiákról egy rólunk szóló könyv kapcsán

Tóth Zsófia Anna

A magyar kultúra oktatása a hímzések segítségével

III. A HUNGA LÓGIA TÖRTÉNETÉBŐL

Cz. Farkas Mária

Huszár Vilmos és a *Revue de Hongrie* folyóirat

Weber Katalin

Mikszáth Kálmán: Társalgási leckék

IV. TANANYAGOK

Durst Péter

Lépésenként magyarul. Egy tananyagcsomag összeállításának irányvonalai

Zsubori Andrea

Az internet mint a magyar nyelv tanulásának lehetséges terepe

V. SZEMLE

Dóla Mónika

Magyarul tanulók. Magazin magyarul tanulóknak

Nádor Orsolya

Farkas Mária: A *Nouvelle Revue de Hongrie* mint kultúraközvetítő folyóirat

Szűcs Tibor

Két pannon ősz a hungarológia jegyében